

SIGBJØRN HØLMEBAKK (1922-1981)

Sigbjørn Hølmebakk kom fra tettstedet Feda ikke langt fra Flekkefjord, der han vokste opp i et puritansk lekmannsmiljø, og ungdommens karrige landskap danner rammen for flere av hans romaner og noveller. I større grad enn kanskje noen annen norsk etterkrigsforfatter har Hølmebakk kombinert rollen som forfatter med politisk virksomhet. Han var en av de ledende ved stiftelsen av Sosialistisk Folkeparti i 1961, og han var en sterk politisk aktør gjennom 1960-årene og på begynnelsen av 1970-tallet.

Hølmebakks artikkelsamlinger fra 1974 og 1982 er glimrende eksempler på den polemiske styrke han var i besittelse av. I den første samlingen finner vi bl.a. den nærmest klassiske artikkelen "Brønnpisserne" fra Dagbladet i 1961, et stykke som vel er det nærmeste en artikkel kan komme en kultstatus.

Drivet og intensiteten i Hølmebakks romaner har gjort dem velegnet for filmatisering – med forfatteren som aktiv medarbeider.

Av Hølmebakks bøker fortjener "Karjolstenen" å bli fremhevet. I boken føres ulike mennesker til møte med døden, og de tvinges til å definere hva døden er for dem. Hølmebakk understreket selv at hovedtemaene i hans forfatterskap var døden og ensomheten: "Enkelte kritikere har ikke oppfattet dette, men utropt meg til slitets og småkårsfolkets utrettelige folkelivsskildrer. Det må skyldes en svikt ved leseundervisningen i vår grunnskole".

Den beste innføringen i Hølmebakks forfatterskap får man antakelig gjennom Kjell Cordtsens innledning til "Ta ikke denne uro fra meg". Dessuten foreligger det en bok av Toril og Jan Bjørndal om Sigbjørn Hølmebakk i serien "Gyldendals små biografier".

Å samle på Hølmebakks bøker byr ikke på store problemer. Ingen av bøkene er sjeldne, og de kan kjøpes for en meget overkommelig pris.

SIGBJØRN HØLMEBAKKS FØRSTEUTGAVER:

- 1950: Ikke snakk om høsten. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Gunnar Gundersen.
- 1954: Det hvite fjellet. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Georg Barsgård. Kartonasjebind. I enkelte eksemplarer er begge omslag medbundet.
- 1956: Menneskefiskeren. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet. Hellsjirtingbind. I enkelte eksemplarer er begge omslag medbundet.
- 1959: Salve Sauegjeter. Gyldendal.
Innbinding: Kartonasjebind, tegnet av Birger Imislund.*
- 1959: Emigranten. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Hans Gerhard Sørensen. Kartonasjebind. I enkelte eksemplarer er begge omslag medbundet.
- 1964: Fimbulvinteren. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet. Hellsjirtingbind. I enkelte eksemplarer er begge omslag medbundet.
- 1966: Hurra for Andersen. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet.
- 1968: Heltedød til salgs. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, komponert.
- 1970: Jentespranget. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, komponert. Hellsjirtingbind. I enkelte eksemplarer er fremre smussomslag bundet foran og det ordinære bakomslaget – ikke bakre smussomslaget – bundet bak.

- 1973: Tolv trøndere og to andre fortellinger. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, komponert. Helsingiringbind.
- 1974: Hundevakt, Grålysning. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1975: Karjolstenen. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingiringbind.
- 1978: Sønnen. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingiringbind. Kom også i Bokklubben Nye Bøker.

Etter Sigbjørn Hølmebakks død er utgitt:

- 1982: Ta ikke denne uro fra meg. Gyldendal. Artikler, taler, polemikk i utvalg v/ Kjell Cordtsen, som også har skrevet en innledning.
Innbinding: Helsingiringbind.
- 1983: Fredlaustona. Gyldendal.
Innbinding: Helsingiringbind.
- 1992: Liljer i snøen. Noveller og annen prosa. Gyldendal.
Innbinding: Helsingiringbind.